

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

20 март 2018 година *

„Преюдициално запитване — Директива 2003/6/ЕО — Търговия с вътрешна информация — Санкции — Национално законодателство, което предвижда административна и наказателноправна санкция за едно и също деяние — Сила на пресъдено нещо на влязла в сила присъда в административното производство — Влязла в сила оправдателна присъда за търговия с вътрешна информация — Ефективност на санкциите — Харта на основните права на Европейския съюз — Член 50 — Принцип *ne bis in idem* — Наказателноправен характер на административната санкция — Наличие на едно и също престъпление — Член 52, параграф 1 — Ограничения на принципа *ne bis in idem* — Условия“

По съединени дела C-596/16 и C-597/16,

с предмет две преюдициални запитвания, отправени на основание член 267 ДФЕС от Corte suprema di cassazione (Върховен касационен съд, Италия) с актове от 27 май 2016 г., постъпили в Съда на 23 ноември 2016 г., в рамките на производства по дела

Enzo Di Puma

срещу

Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob) (C-596/16)

и

Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob)

срещу

Antonio Zecca (C-597/16),

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, А. Tizzano, заместник-председател, R. Silva de Lapuerta, М. Plešič, Т. von Danwitz (докладчик), А. Rosas и Е. Levits, председатели на състави, Е. Juhász, J.-С. Bonichot, Ал. Арабаджиев, S. Rodin, F. Biltgen, К. Jürimäe, С. Lycourgos и Е. Regan, съдии,

генерален адвокат: М. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: R. Schiano, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 30 май 2017 г.,

* Език на производството: италиански.

като има предвид становищата, представени:

- за г-н Di Puma, от A. Frangini, F. Belloni и L. Vozza, avvocati,
- за г-н Zecca, от M. Gariboldi и A. Cabras, avvocati,
- за Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob), от S. Providenti, R. Vampa и P. Palmisano, avvocati,
- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от G. Galluzzo и P. Gentili, avvocati dello Stato,
- за германското правителство, от T. Henze и D. Klebs, в качеството на представители,
- за португалското правителство, от L. Inez Fernandes, M. Figueiredo и F. Costa Pinto, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от V. Di Bucci, R. Troosters и T. Scharf, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 12 септември 2017 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалните запитвания се отнасят до тълкуването на член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) и на Директива 2014/57/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно наказателноправните санкции за пазарна злоупотреба (Директива за пазарната злоупотреба) (ОВ L 173, 2014 г., стр. 179).
- 2 Запитванията са отправени в рамките на два спора, първият, между г-н Enzo Di Puma и Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Национална комисия за дружествата и фондовата борса, Италия) (наричана по-нататък „Consob“), а вторият, между Consob и г-н Antonio Zecca, по повод на законосъобразността на административни имуществени санкции, наложени за търговия с вътрешна информация.

Правна уредба

ЕКПЧ

- 3 Озаглавеният „Забрана за повторно осъждане или повторно изтърпяване на наказание“ член 4 от Протокол № 7 към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Страсбург на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), гласи:

„1. Никой не може да бъде съден или наказан от съда на една и съща държава за престъпление, за което вече е бил оправдан или окончателно осъден съгласно закона и наказателната процедура на тази държава.

2. Разпоредбите на предходната точка не представляват пречка за възобновяването на процеса съгласно закона и наказателната процедура на съответната държава, ако има свидетелства за нови факти или новооткрити обстоятелства или за съществен порок на предишния процес, които са повлияли на неговия изход.

3. Не се допуска освобождаване от изпълнението на задълженията по този Протокол на основание член 15 от конвенцията“.

Правото на Съюза

- 4 Член 2, параграф 1 от Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба) (ОВ L 96, 2003 г., стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 5, стр. 210) гласи следното:

„Държавите членки забраняват на всяко от лицата, посочени във втора алинея, които разполагат с вътрешна информация, да използват тази информация, когато придобиват или продават или когато се опитват да придобият или да продадат за тяхна собствена сметка или за чужда сметка, или пряко или косвено, финансовите инструменти, за които се отнася тази информация.

Първа алинея се прилага по отношение на всяко лице, което разполага с такава информация:

[...]

- в) поради достъпа до информация, който има поради работата си, професията си, или функциите си, или
- г) поради своята престъпна дейност“.

- 5 Член 3 от посочената директива гласи:

„Държавите членки забраняват на всички лица, за които се отнася забраната по член 2:

- а) да съобщават вътрешна информация на друго лице, освен ако това не е в рамките на нормалните условия на изпълнение на работата им, на професията ѝ/му или на техните функции;
- б) да склоняват или препоръчват на друго лице да придобие или да продаде, или да придобие или да продаде чрез друго лице, въз основа на вътрешна информация финансовите инструменти, за които се отнася тази информация“.

- 6 Член 14, параграф 1 от Директива 2003/6 гласи:

„Без да се засяга правото им да налагат наказателноправни санкции, държавите членки следят, в съответствие с тяхното вътрешно право, да бъде възможно взимането на подходящи административни мерки или прилагането на административни санкции по отношение на лицата, отговорни за нарушаването на разпоредбите, приети въз основа на настоящата директива. Държавите членки правят необходимото тези мерки да бъдат ефикасни, съразмерни на нарушението и възпиращи“.

Италианското право

- 7 Член 184 от Decreto legislativo n. 58 — Testo unico delle disposizioni in materia di intermediazione finanziaria, ai sensi degli articoli 8 e 21 della legge 6 febbraio 1996, n. 52 (Законодателен декрет № 58, единен текст на разпоредбите в областта на финансовото посредничество, по смисъла на членове 8 и 21 от Закон № 52 от 6 февруари 1996 г.), от 24 февруари 1998 г. (редовна притурка на GURI № 71 от 26 март 1998 г.), изменен с Legge n. 62 — Disposizioni per l'adempimento di obblighi derivanti dall'appartenenza dell'Italia alle Comunità europee. Legge comunitaria 2004 (Закон № 62, разпоредби за изпълнение на задължения, произтичащи от принадлежността на Италия към Европейските общности. Общностен закон от 2004 г.) от 18 април 2005 г. (редовна притурка на GURI № 76 от 27 април 2005 г.) (наричан по-нататък „TUF“), озаглавен „Злоупотреба с вътрешна информация“, предвижда:

„1. Наказва се с лишаване от свобода от една до шест години и с глоба от двадесет хиляди до три милиона евро всяко лице, което разполага с вътрешна информация поради качеството си на член на административния, управителния или надзорния орган на емитента, поради дяловото си участие в капитала на емитента или поради изпълнението на дейност, професия или служебни задължения, включително и публична служба, и:

- a) придобива, продава или извършва други сделки с финансови инструменти, пряко или косвено, за собствена сметка или за сметка на трета страна, като използва тази информация;
- b) разкрива тази информация на други лица, извън рамките на обичайното упражняване на дейността, професията или служебните задължения;
- c) въз основа на тази информация препоръчва на други лица или ги склонява да извършат някоя от сделките, посочени в буква а).

2. Наказанието по параграф 1 се налага на всяко лице, което разполага с вътрешна информация и с оглед на организирането или извършването на престъпна дейност извърши някое от деянията, посочени в същия параграф 1.

3. Ако с оглед тежестта на извършеното престъпление, личността на извършителя или стойността на имуществото или печалбата, придобити в резултат на престъплението, съдът прецени, че размерът на глобата, включително максимално предвиденият, е недостатъчен, той може да увеличи трикратно [максималния ѝ размер] или да наложи глоба до десетократния размер на стойността на придобитото имущество или печалбата.

[...]“.

- 8 Член 187 bis от TUF, включен в последния с посочения в предходната точка Закон от 18 април 2005 г., е озаглавен „Злоупотреба с вътрешна информация“. Текстът му е следният:

„1. Освен наказателноправните санкции, когато деянието съставлява престъпление, с административна имуществена санкция в размер от сто хиляди до петнадесет милиона евро се наказва всяко лице, което разполага с вътрешна информация поради качеството си на член на административния, управителния или надзорния орган на емитента, поради дяловото си участие в капитала на емитента или поради изпълнението на дейност, професия или служебни задължения, включително и публична служба, и:

- a) придобива, продава или извършва други сделки с финансови инструменти, пряко или косвено, за собствена сметка или за сметка на трета страна, като използва тази информация;

- b) разкрива тази информация на други лица, извън рамките на обичайното упражняване на дейността, професията или служебните задължения;
- c) въз основа на тази информация препоръчва на други лица или ги склонява да извършат някоя от сделките, посочени в буква а).

2. Наказанието по параграф 1 се налага на всяко лице, което разполага с вътрешна информация и с оглед на организирането или извършването на престъпна дейност, извърши някое от деянията, посочени в параграф 1.

[...]

4. Предвидената в параграф 1 санкция се налага и на всяко лице, което разполага с вътрешна информация, знае или е можело да узнае при полагане на обичайна грижа, че това е вътрешна информация, и извърши някои от описаните по-горе деяния.

5. Ако с оглед личността на извършителя или стойността на имуществото или печалбата, придобити в резултат на нарушението, се прецени, че размерът на санкциите, включително максимално предвиденият, е недостатъчен, административните имуществени санкции, посочени в параграфи 1, 2 и 4, се увеличават трикратно [спрямо предвидения размер] или до десетократния размер на стойността на придобитото имущество или печалбата.

[...]“.

- 9 Съотношенията между наказателното производство и административните производства и производствата по възражение са уредени в членове 187 decies—187 terdecies от TUF. Посоченият член 187 decies, озаглавен „Отношения със съдебната власт“, гласи:

„1. Когато узнае за някое от престъпленията, предвидени в глава II, прокуратурата незабавно уведомява за него председателя на [Consob].

2. Председателят на [Consob] изпраща на прокуратурата с мотивиран доклад документацията, получена при упражняването на контролната дейност, когато са открити данни, от които може да се направи предположение за наличие на престъпление. Документите се предават на прокуратурата най-късно до приключването на дейността по установяване на нарушенията на разпоредбите, предвидени в глава III от настоящия дял.

3. [Consob] и съдебният орган си сътрудничат помежду си, включително чрез обмен на информация, с цел да се улесни установяването на нарушенията, посочени в настоящия дял, включително когато тези нарушения не съставляват престъпление. [...]“.

- 10 Съгласно член 187 undecies от TUF, озаглавен „Правомощия на [Consob] в наказателното производство“:

„1. В процедурите относно престъпленията, посочени в членове 184 и 185, [Consob] упражнява правата и правомощията, предоставени от Наказателно-процесуалния кодекс на образуванията и на сдруженията, които представляват интереси, засегнати от престъплението.

2. [Consob] може да се конституира като граждански ищец и да изисква като обезщетение за причинените от престъплението вреди върху интегритета на пазара сума, определена от съда, включително по справедлив начин, като се отчита тежестта на извършеното престъпление, личността на извършителя и стойността на имуществото или печалбата, придобити в резултат на престъплението“.

11 Член 187 *duodecies*, параграф 1 от TUF гласи:

„Административното установително производство и производството по възражение [...] не могат да бъдат спрени поради наличието на висящо наказателно производство относно същото деяние или относно деяние, от чието установяване зависи изхода на делото“.

12 Член 654 от *Codice di procedura penale* (Наказателно-процесуален кодекс, наричан по-нататък „CPR“) гласи:

„По отношение на подсъдимите, гражданските ищци и гражданските ответници, конституирани или встъпили в наказателното производство като заинтересовани страни, влязлата в сила осъдителна или оправдателна присъда, постановена след състезателно производство, има сила на пресъдено нещо в гражданското или административното производство, когато то се отнася до право или законен интерес, чието признаване зависи от установяването на същите съставомерни факти като тези, които са били предмет на наказателното производство, при условие че установените факти са били приети за релевантни за целите на присъдата и при условие че гражданският закон не налага ограничения за доказването на спорното субективно положение“.

Споровете в главните производства и преюдициалните въпроси

13 С решение от 7 ноември 2012 г. *Consob* налага на г-н *Di Puma* и г-н *Zecca* административни имуществени санкции по силата на член 187 *bis*, параграфи 1 и 4 от TUF.

14 Съгласно това решение през 2008 г. г-н *Di Puma* и г-н *Zecca* са извършили няколко злоупотреби с вътрешна информация. По-специално, на 14 и 17 октомври 2008 г. те закупуват 2 375 акции на *Permasteelisa S.p.A.*, като се възползват от вътрешна информация относно проекта за придобиване на контрол върху това дружество — информация, която г-н *Zecca* е знаел поради своята дейност и изпълняваните функции в *Deloitte Financial Advisory Services SpA* и относно която г-н *Di Puma* не е можел да не отчете, че представлява вътрешна информация.

15 Г-н *Di Puma* и *Zecca* оспорват това решение пред *Corte d'appello di Milano* (Апелативен съд Милано, Италия). С решения от 4 април и 23 август 2013 г. този съд съответно отхвърля жалбата на г-н *Di Puma* и уважава жалбата на г-н *Zecca*.

16 Г-н *Di Puma* и *Consob* подават касационна жалба съответно срещу първото и срещу второто решение пред *Corte suprema di cassazione* (Върховен касационен съд, Италия). Г-н *Di Puma* изтъква, че срещу него е образувано наказателно производство пред *Tribunale di Milano* (Районен съд Милано, Италия) за същите деяния като тези, за които го обвинява *Consob*, и че този съд с окончателен съдебен акт, постановен след решенията на *Corte d'Appello di Milano* (Апелативен съд Милано), го оправдава, с мотива че не е извършено престъпно деяние. От своя страна, г-н *Zecca*, ответник в производството по касационната жалба на *Consob*, също се позовава на тази оправдателна присъда.

17 След като отбелязва, че посочената оправдателна присъда действително се отнася до същите деяния като тези, заради които *Consob* е наложила с решението от 7 ноември 2012 г. административните имуществени санкции, разглеждани в главните производства, запитващата юрисдикция подчертава, че по силата на член 654 от CPR констатациите в посочената оправдателна присъда относно липсата на престъпление се ползват от силата на пресъдено нещо по отношение на административните производства. Тя обаче счита, че споровете, с които е сезирана, не могат да бъдат разрешени само въз основа на националното законодателство, предвид предимството на член 4 от Протокол № 7 към ЕКПЧ и на член 50 от Хартата пред това законодателство.

- 18 Впрочем, що се отнася до член 4 от Протокол № 7 към ЕКПЧ, запитващата юрисдикция счита, че фактът, че една и съща злоупотреба с вътрешна информация подлежи, по силата на членове 184 и 187 bis от TUF, едновременно на наказателни санкции и на административни имуществени санкции, би могъл да доведе до нарушение на принципа *ne bis in idem*, гарантиран в посочения член 4, както е тълкуван от Европейския съд по правата на човека, по-специално в решение от 4 март 2014 г., *Grande Stevens и др. с/у Италия* (ECLI:CE:ECHR:2014:0304JUD001864010). Всъщност посочените административни имуществени санкции, предвид правната им квалификация съгласно националното право, тяхното естество и тежестта им, имат наказателноправен характер. Освен това кумулирането на производствата и на наказателните и административните санкции, предмет на главните производства, се отнася до едно и също деяние, разбирано като включващо идентични факти.
- 19 Що се отнася до член 50 от Хартата, запитващата юрисдикция си задава въпроса дали той забранява и такова кумулиране на производства и санкции. Всъщност по силата на член 14, параграф 1 от Директива 2003/6 държавите членки са длъжни да преследват търговията с вътрешна информация чрез ефикасни, съразмерни и възпиращи административни санкции. Така съгласно тази разпоредба компетентните национални органи следва да направят оценка на ефективния, съразмерен и възпиращ характер на административна санкция, която се кумулира с наказателноправна санкция.
- 20 Впрочем в решение от 26 февруари 2013 г., *Åkerberg Fransson* (C-617/10, EU:C:2013:105, т. 34 и 36) Съдът постановява, от една страна, че член 50 от Хартата не допуска — след налагането на окончателна данъчна санкция с наказателноправен характер по смисъла на тази разпоредба — да бъде образувано наказателно преследване за същото деяние срещу същото лице, но от друга страна, че националният съд трябва да определи дали наложените в крайна сметка санкции са ефективни, съразмерни и възпиращи. Предвид тази съдебна практика запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 50 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че позволява продължаването на производство за налагане на административна имуществена санкция след влязла в сила присъда, ползваща се със силата на пресъдено нещо, в която е установена липсата на нарушение, когато това производство може да изглежда необходимо, за да се спази задължението да се предвидят ефективни, пропорционални и възпиращи санкции.
- 21 Според тази юрисдикция, макар ефективността, предимството и единството на правото на Съюза да могат да обосноват кумулирането на производства и на санкции, подобна обосновка липсва, когато компетентният наказателен съд е установил окончателно, че не е извършено деянието, което предпоставя наличието на двете разглеждани престъпления и административни нарушения. Освен това в последната хипотеза продължаването на производството за налагане на административна имуществена санкция би породило риск от противоречащи си съдебни решения и така би могло да постави под въпрос силата на пресъдено нещо, с която се ползва влязлата в сила присъда. Все пак редът и условията за прилагане на принципа за силата на пресъдено нещо следва да зачитат принципа на ефективност.
- 22 При тези обстоятелства *Corte suprema di cassazione* (Върховен касационен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Трябва ли член 50 от [Хартата] да се тълкува в смисъл, че когато с влязла в сила присъда е установено, че не е извършено престъпно деяние, без да е необходима последваща преценка от националната юрисдикция, не може по отношение на същите деяния да се започва или продължава последващо производство за налагане на санкции, които по своето естество и тежест могат да се квалифицират като наказателноправни санкции?

- 2) Следва ли при преценката на ефикасността, съразмерността и възпиращото действие на санкциите за целите на установяване на нарушение на принципа *ne bis in idem* по смисъла на член 50 от [Хартата] националната юрисдикция да взема предвид размера на наказанието, установен с Директива [2014/57]?”.
- 23 С решение на председателя на Съда от 23 декември 2016 г. делата C-596/16 и C-597/16 са съединени за целите на писмената и устната фаза на производството и на съдебното решение.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 24 В самото начало следва да се отбележи, че макар първият въпрос да се отнася до тълкуването на член 50 от Хартата, запитващата юрисдикция си задава въпроси по-специално относно съвместимостта на член 654 от СРП с член 14, параграф 1 от Директива 2003/6 и основното право, гарантирано от посочения член 50. Според тази юрисдикция тълкуване, според което посоченият член 14, параграф 1 изисква, независимо от принципа *ne bis in idem*, производството за налагане на административна имуществена санкция да продължи да се развива дори след влязла в сила оправдателна присъда, ползваща се със силата на пресъдено нещо, би могло да постави под въпрос принципа за силата на пресъдено нещо, което е в противоречие с предвиденото в член 654 от СРП.
- 25 При тези обстоятелства следва да се приеме, че с първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 14, параграф 1 от Директива 2003/6, разглеждан в светлината на член 50 от Хартата, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, съгласно която производството за налагане на административна имуществена санкция не може да продължи да се развива след влязла в сила оправдателна присъда, с която е установено, че не е извършено деянието, съставляващо престъпление съгласно законодателството относно търговията с вътрешна информация, въз основа на което е започнало и посоченото производство.
- 26 В това отношение следва да се отбележи, че член 14, параграф 1 от Директива 2003/6, разглеждан във връзка с членове 2 и 3 от същата, налага на държавите членки да предвидят ефективни, съразмерни и възпиращи административни санкции за нарушенията на забраната за търговия с вътрешна информация. Макар Съдът да е постановил, че член 14, параграф 1 от тази директива налага на държавите членки само задължението да предвидят административни санкции, които имат такива характеристики, без да изисква от държавите членки да установяват и наказателноправни санкции по отношение на лицата, осъществяващи търговия с вътрешна информация (вж. в този смисъл решение от 23 декември 2009 г., *Spector Photo Group* и *Van Raemdonck*, C-45/08, EU:C:2009:806, т. 42), това не променя факта, че държавите членки могат също да предвидят кумулиране на наказателноправни и административни санкции, все пак при спазване на ограниченията, които произтичат от правото на Съюза, и по-специално на ограниченията, произтичащи от принципа *ne bis in idem*, гарантиран в член 50 от Хартата, като последните се налагат по силата на член 51, параграф 1 от същата при прилагането на посоченото право.
- 27 Все пак прилагането на ефективни, съразмерни и възпиращи административни санкции, което член 14, параграф 1 от Директива 2003/6 предвижда в случай на нарушение на забраната за злоупотреба с вътрешна информация, предполага компетентните национални органи да установят фактите, от които се установява наличието в разглеждания случай на такава злоупотреба, която може да обоснове налагането на административна санкция.

- 28 Впрочем, както е видно от акта за преюдициално запитване, в споровете в главните производства е установено, след състезателно наказателно производство, с влязла в сила присъда, която се ползва със силата на пресъдено нещо, че фактическият състав на търговията с вътрешна информация не е бил осъществен.
- 29 Следователно в този контекст се поставя въпросът дали член 14, параграф 1 от Директива 2003/6 не допуска национална разпоредба като член 654 от СРР, която разпростира до производството за налагане на административна имуществена санкция силата на пресъдено нещо на тези фактически констатации, направени в рамките на наказателното производство.
- 30 В това отношение следва да се отбележи, че нито посоченият член 14, параграф 1, нито която и да било друга разпоредба от Директива 2003/6 уточняват последиците на влязлата в сила оправдателна присъда за производството за налагане на административна имуществена санкция.
- 31 Освен това, предвид значението на принципа за силата на пресъдено нещо както в правния ред на Съюза, така и в националните правни системи, Съдът постановява, че правото на Съюза не изисква да не се прилагат националните процесуални норми, които придават на дадено решение сила на пресъдено нещо (вж. в този смисъл, що се отнася до принципа на ефективност, решения от 10 юли 2014 г., *Impresa Pizzarotti*, C-213/13, EU:C:2014:2067, т. 58 и 59, и от 6 октомври 2015 г., *Târșia*, C-69/14, EU:C:2015:662, т. 28 и 29).
- 32 В настоящия случай нито едно конкретно обстоятелство в главните производства, както са описани в преписката, с която разполага Съдът, не обосновава подход, различен от възприетия в припомнената в предходната точка съдебна практика. В това отношение следва да се отбележи, че макар член 654 от СРР да разпростира последиците на силата на пресъдено нещо, произтичащи от наказателно производство, до производството за налагане на административна имуществена санкция, от текста на тази разпоредба, посочен в акта за преюдициално запитване, следва, че силата на пресъдено нещо се свежда до фактическите констатации, направени в присъда, постановена след състезателно производство.
- 33 Впрочем според член 187 *undecies* от TUF *Consob* разполага с възможността да участва в наказателното производство, по-специално като се конституира като граждански ищец, и освен това е длъжна по силата на член 187 *decies* от TUF да изпрати на съдебните органи документацията, получена при упражняването на контролната ѝ дейност. Предвид тези разпоредби е явно, че *Consob* може действително да се увери, че е произнесена осъдителна, или както в главните производства, оправдателна присъда, като са взети предвид всички доказателства, с които разполага посоченият орган за целите на налагането на административна имуществена санкция на основание член 187 *bis* от TUF.
- 34 В този смисъл силата на пресъдено нещо, която дадена национална разпоредба придава на фактическите констатации в такава присъда по отношение на производството за налагане на административна имуществена санкция, не е пречка нарушенията на законодателството относно търговията с вътрешна информация да могат да бъдат установени и санкционирани по ефективен начин в хипотезата, в която съгласно тази присъда разглежданото деяние е извършено.
- 35 В обратната хипотеза задължението на държавите членки, предписано от член 14, параграф 1 от Директива 2003/6, да предвидят ефективни, съразмерни и възпиращи административни санкции не може, с оглед припомненото в точка 31 от настоящото съдебно решение, да доведе до неприлагане на силата на пресъдено нещо, с която се ползва оправдателна присъда, съгласно национална разпоредба като член 654 от СРР, по отношение на производство за налагане на административна санкция за същото деяние като това, което посочената присъда е приела за несъставомерно. Подобна преценка не засяга предвидената в член 4, параграф 2 от Протокол

№ 7 към ЕКПЧ възможност за евентуално възобновяване на наказателното производство, когато има свидетелства за нови факти или новооткрити обстоятелства или за съществен порок на предишния процес, които са повлияли на неговия изход.

- 36 При тези условия член 14, параграф 1 от Директива 2003/6 допуска национална правна уредба като разглежданата в главните производства.
- 37 Това тълкуване се потвърждава от член 50 от Хартата.
- 38 В това отношение от акта за преюдициално запитване следва, че деянията, за които са обвинени г-н Di Puma и г-н Zecca в рамките на производствата за налагане на административна имуществена санкция, предмет на главните производства, са същите като тези, въз основа на които срещу тях са образувани наказателните производства пред Tribunale di Milano (Районен съд Милано). Освен това административните имуществени санкции, предмет на главните производства, съгласно сведенията в преписката, с която разполага Съдът, могат да достигнат, по силата на член 187 bis от TUF, десетократния размер на стойността на придобитото имущество или печалбата в резултат на нарушението. В този смисъл е очевидно, че те преследват репресивна цел и имат висока степен на тежест и следователно наказателноправен характер по смисъла на член 50 от Хартата (вж. в този смисъл постановеното днес решение *Garlsson Real Estate*, C-537/16, т. 34 и 35), нещо, което националната юрисдикция обаче трябва да провери.
- 39 Следва да се добави, че съгласно самия текст на посочения член 50 защитата, предоставена от принципа *ne bis in idem*, не се ограничава до положението, при което заинтересованото лице е било осъдено за престъпление, а обхваща и положението, при което това лице е окончателно оправдано.
- 40 Така е видно, че в положение като разглежданото в главното производство продължаването на производство за налагане на административна имуществена санкция с наказателноправен характер, основано на същите деяния, представлява ограничение на основното право, гарантирано от член 50 от Хартата (вж. по аналогия постановените днес решения *Menci*, C-524/15, т. 39 и *Garlsson Real Estate*, C-537/16, т. 41).
- 41 Такова ограничение на принципа *ne bis in idem* обаче може да бъде обосновано въз основа на член 52, параграф 1 от Хартата (вж. в този смисъл решенията от 27 май 2014 г., *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, т. 55 и 56 и постановените днес *Menci*, C-524/15, т. 40 и *Garlsson Real Estate*, C-537/16, т. 42).
- 42 В това отношение следва да се отбележи, че целта за защита на интегритета на финансовите пазари и доверието на обществеността във финансовите инструменти може да обоснове кумулиране на процедури и санкции с наказателноправен характер като предвиденото от националната правна уредба, предмет на главните производства, когато тези процедури и санкции включват, с оглед постигането на споменатата цел, допълнителни цели, които евентуално са насочени към различни аспекти на едно и също разглеждано неправомерно деяние (вж. в този смисъл постановеното днес решение *Garlsson Real Estate*, C-537/16, т. 46).
- 43 Все пак продължаването на производството за налагане на административна имуществена санкция с наказателноправен характер, като разглежданите в главните производства, след окончателното приключване на наказателното производство е обусловено от стриктното спазване на принципа на пропорционалност (вж. в този смисъл постановеното днес решение *Garlsson Real Estate*, C-537/16, т. 48). В това отношение следва да се отбележи, че за разлика от положението, довело до постановяването на решение от 26 февруари 2013 г., *Åkerberg Fransson* (C-617/10, EU:C:2013:105), в което наказателното производство е образувано след налагането на данъчна санкция, главните производства повдигат въпроса дали производството за налагане на

административна имуществена санкция с наказателноправен характер може да продължи да се развива, когато с влязла в сила оправдателна присъда е установено, че не е извършено деянието, съставляващо престъпление съгласно законодателството относно търговията с вътрешна информация, въз основа на което е започнало и посоченото производство.

- 44 Впрочем в положение като разглежданото в главните производства продължаването на производството за налагане на административна имуществена санкция с наказателноправен характер явно би надхвърлило необходимото за постигането на целта, посочена в точка 42 от настоящото съдебно решение, щом е налице влязла в сила оправдателна присъда, с която е установено, че не е бил осъществен фактическият състав на деянието, което член 14, параграф 1 от Директива 2003/6 цели да санкционира.
- 45 Всъщност, предвид тази констатация, която се ползва със сила на пресъдено нещо и по отношение на посоченото производство, продължаването на последното изглежда лишено от всякакво основание. В такъв случай член 50 от Хартата следователно не допуска продължаването на производство за налагане на административна имуществена санкция с наказателноправен характер, като разглежданите в главните производства, без да се засяга възможността, припомнена в точка 35 от настоящото съдебно решение, за евентуално възобновяване на наказателното производство, когато има свидетелства за нови факти или новооткрити обстоятелства или за съществен порок на предидущия процес, които са повлияли на неговия изход.
- 46 С оглед на всички гореизложени съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 14, параграф 1 от Директива 2003/6, разглеждан в светлината на член 50 от Хартата, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, съгласно която производството за налагане на административна имуществена санкция с наказателноправен характер не може да продължи да се развива след влязла в сила оправдателна присъда, с която е установено, че не е извършено деянието, съставляващо престъпление съгласно законодателството относно търговията с вътрешна информация, въз основа на което е започнало и посоченото производство.

По втория въпрос

- 47 Предвид дадения отговор на първия въпрос не следва да се отговаря на втория въпрос.

По съдебните разноски

- 48 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

Член 14, параграф 1 от Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба), разглеждан в светлината на член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, съгласно която производството за налагане на административна имуществена санкция с наказателноправен характер не може да продължи да се развива след влязла в

сила оправдателна присъда, с която е установено, че не е извършено деянието, съставляващо престъпление съгласно законодателството относно търговията с вътрешна информация, въз основа на което е започнало и посоченото производство.

Подписи